

"Alemin Hâllakı, kainatın künuz-u mahfiyesini keşfetmek" ne demektir?

Ene, farazi ve vehmi benlik ve sahiplik duygusudur. Yani; hakikatte olmadığı halde, var gibi düşünülen bir sahiplenme, bir kabullenme duygusudur. Mesela; insanın ailesine benim ailem demesi, evine benim evim demesi, vücut ve azalarına benim vücudum ve benim azalarım demesi, buna örnek olarak verilebilir.

İşte buradaki "**benim**" ifadesi enedir. Halbuki hakikat noktasından, ne aile ne ev ne vücut ve ne de azalar insanın değildir. Hepsinin gerçek sahibi Allah'tır. Allah, insana bu sahiplenme duygusunu mutlak olan isim ve sıfatlarını kavratmak ve kıyas yapmak için vermiştir. Yani insan, "*Şu ev benim, o zaman şu kainat evi de Allah'ındır.*" diye kıyas yaparak, Allah'ın sonsuz malikiyetlik sıfatını idrak eder. Şayet bu sahiplenme duygusu olmasa idi, insan bu kıyası yapmayacağı için, Allah'ın o sonsuz sıfatlarını idrak edemeyecekti.

İşte alemin sırrı ve Allah'ın gizli hazineleri, Allah'ın mutlak olan isim ve sıfatlarından ibarettir. Bu sırların ve mutlak sıfatların idrak edilip anlaşılması da ene denilen vehmi ve farazi sahiplenme duygusuna bağlanmıştır. Alemin ve gizli hazineler olan Allah'ın, isim ve sıfatlarının keşfedilip çözülmesi, benlik duygusu olan enenin elindedir.